

En memòria de Francesc d'Assís Casademont

Josep Bracons Clapés

Acadèmic conservador del Museu de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi. jbracons@uoc.edu

Retem homenatge pòstum a Francesc d'Assís Casademont i Pou que ens va deixar en ple estiu, el passat dia 10 d'agost del 2007, als 83 anys d'edat.

Casademont pertanyia a la nostra Acadèmia des de l'any 1994 com a acadèmic corresponent per La Pera, al Baix Empordà, allà on tenia la seva residència i el seu estudi –a La Bruguera de Púbol–, allà on una escultura de Joaquim Ros i Sabaté recorda la seva entranyable persona i allà on ara reposa, enmig d'aquell paisatge empordanès que estimava tant i que ell mateix descrivia en un article que va publicar al Butlletí de la nostra Acadèmia, l'any 1995.

La descripció comença així: “la vall de La Pera es troba submergida en la llum matinal de la rerevera, entre grisos lleugerament acolorides i embolcallada per unes tènues, lleugeres, quasi ingràvides boirines. El dia s'anirà aixecant i aquestes, mandroses, aniran desapareixent ...” Sembla talment com si a través d'aquestes paraules veiéssim una de les seves pintures inconfusibles.

Casademont havia nascut a Barcelona l'any 1923. Va estudiar enginyeria industrial i va treballar a l'empresa del seu pare encara que des de la seva joventut es va sentir atret pel món de l'art i sobretot per allò que té l'art com a camp d'expansió de la creativitat, de forma de comunicació, o de recerca de la bellesa i de contemplació serena de la natura.

En un moment donat, ja prop de la quarantena, Casademont va decidir fer un tomb a la seva vida per dedicar-se plenament a l'art i particularment al conreu de la pintura, allò que realment l'omplia.

A la realització d'aquest anhel hi van contribuir una suma de factors entre els quals s'ha de destacar el suport incondicional i la comprensió de la seva esposa, Mariàngels Mercader.

Els passos decisius els va donar quan va traspasar el negoci familiar (1961) i va acceptar una proposta insòlita i també un repte personal. Organitzar el departament d'art del col·legi Viaró, a Sant Cugat del Vallès. No es tractava només de donar classes de plàstica i de pintura, sinó de situar l'educació artística i de la sensibilitat com un element important per a la formació dels alumnes. L'art entès com a forma d'expressió i de realització personal i no tan sols com a mera manualitat o habilitat tècnica. En aquesta etapa va comptar amb l'estreta col·laboració de Xavier Figueras i Nogués, amb qui publicà diversos llibres de pedagogia artística a l'editorial Magisterio Español.

Fins aquell moment la tasca creativa de Casademont s'havia concentrat de manera molt especial en l'àmbit del gravat. En són bons exemples l'aiguafort inclòs a la primera col·lecció de gravats contemporanis de les edicions de La Rosa Vera (1949-50) o una vista de la Diagonal barcelonina que es comptava entre els dotze paisatges urbans de Barcelona que la mateixa editora va publicar el 1955.

Però a partir dels anys seixanta el conreu de la pintura se situà al cor de la seva activitat. El 1967 dugué a terme la que ell considerava la seva primera exposició “professional”, a La Pinacoteca de Barcelona. Des d'aleshores va realitzar innumbrables exposicions en galeries d'art de Catalunya,

d'Espanya i també de l'estranger. La relació resultaria extensíssima perquè Casademont fou un artista molt prolífic que orientà la seva activitat envers el món de les galeries d'art i defugí, per convicció personal, els plantejaments especulatiu de l'art contemporani.

S'ha de dir que la seva pintura va sorgir en un moment d'auge de les tendències abstractes i de crisi dels plantejaments figuratius tradicionals, o sigui, de les derivacions de l'impressionisme i el post-impressionisme. Tanmateix, l'opció de Casademont per la figuració va ser clara i decidida. El seu art es fonamenta en la realitat visible i configura un estil personal, cada vegada més impregnat de romanticisme i de melangia, que va trobar arreu del món un públic addicte.

Francesc d'Assís Casademont, *Horabaixa al port de Pollença*, 1994. Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi.

El seu gran tema foren les evocacions paisatgístiques, inicialment protagonitzades per les estructures arquitectòniques i més endavant per les perspectives àmplies de l'Empordà, de les Illes o d'altres indrets de la Mediterrània, que definiren el seu estil pictòric de maduresa. Pintura tonal i vaporosa, suau en les formes i en la manera de modular de les gammes cromàtiques, amb un clar predomini de les entonacions rosàcies o violàcies.

Una referència biogràfica de Francesc d'Assís Casademont no seria completa sense fer esment de les seves coordenades personals i particularment de la seva relació amb el món de l'escoltisme, la seva fe cristiana, el seu humanisme o la seva estimació per Catalunya. Era un home de conviccions fermes i una persona amb un caràcter fort, però sempre dialogant. Un gran conversador, culte i obert. Un savi

conreador de l'art de viure, tal com el definia Josep Valls en una monografia publicada l'any 1999.

És sabut que signava les seves obres com “Casademont le vieux”, Casademont el vell, i estic segur que ho feia així, amb aquest to una mica sorneguer alhora que culte i afrancesat, perquè li agradava que el veiessin com un vell mestre, dipositari d'una saviesa acumulada a través dels anys.

Casademont se sentia molt vinculat a la nostra corporació i per això es lamentava sovint de no poder participar amb assiduitat de les activitats acadèmiques. Ja he fet esment de l'article que va publicar al volum IX, corresponent a l'any 1995, del Butlletí de l'Acadèmia, sobre “La Vall de la Pera i Púbol”. Casademont escrivia molt bé –encara que ho feia esporàdicament– i era conscient de la importància que té la lletra com a inseparable companya de viatge de les Belles Arts.

Són nombrosos els llibres i catàlegs que documenten la seva trajectòria artística. Puntualment en feia donació a la biblioteca de l'Acadèmia, considerant-la dipositària de la seva memòria.

Per la mateixa raó va voler que el museu de l'Acadèmia tingués una obra seva. No pas una obra menor sinó una peça ben representativa. És “Horabaixa al port de Pollença”, un oli sobre tela datat l'any 1994 que vaig tenir el goig de recollir personalment a La Bruguera de Púbol una tarda d'estiu, l'any 2006. Es tracta d'una obra molt representativa del seu inconfusible estil pictòric de maduresa, caracteritzat per les tonalitats suaus i per les visions panoràmiques, que conviden a abraçar la immensitat. Sensacions de quietud, de serenitat, d'equilibri i d'harmonia, un punt artificioses, però sòlidament fonamentades en un gran domini del cromatisme i de la composició.

A través d'aquesta obra Francesc d'Assís Casademont, “Casademont le vieux”, segueix present entre nosaltres.

16 de gener del 2008